

Vai trò của quỹ đầu tư phát triển địa phương trong giai đoạn hiện nay

TS. Ngô Thị Thu Hương*

Nhận thức và phân tích rõ vai trò của quỹ đầu tư phát triển địa phương trong giai đoạn hội nhập hiện nay, góp phần quan trọng vào việc quản lý và sử dụng quỹ, thỏa mãn nhu cầu về vốn đầu tư cho phát triển hệ thống cơ sở hạ tầng của cả nước nói chung và của từng địa phương nói riêng. Cùng với sự phát triển nền kinh tế nước ta theo kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, vấn đề phân cấp về quản lý ngân sách nhà nước và đầu tư cho chính quyền địa phương ngày càng được đẩy mạnh, tạo sự chủ động sáng tạo của các cấp chính quyền địa phương thì việc nghiên cứu vai trò của quỹ đầu tư phát triển địa phương có ý nghĩa thiết thực.

Understanding and analyzing the role of local investment and development funds in the stage of integration contributing to the management and use of funds, satisfying the needs for capital for infrastructure development of both national and local aspects. Together with the development of a socialist market-oriented economy, the issue decentralizing state budget management and local authority development has been strongly focused to encourage creativity in the local authority management, hence, the study of the roles of local development funds has been important.

* Từ khóa: quỹ đầu tư phát triển địa phương; cân đối ngân sách; đầu tư hạ tầng cơ sở; phát triển thị trường tài chính.

Quỹ đầu tư phát triển địa phương là loại hình định chế tài chính trung gian phi ngân hàng, được thành lập và hoạt động chủ yếu trên phạm vi địa bàn địa phương nhằm giải quyết nhu cầu về vốn và thúc đẩy đầu tư phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Quỹ này được thành lập dưới 2 dạng:

Một là, định chế tài chính của chính quyền địa phương, vốn điều lệ ban đầu do ngân sách địa phương cấp phát, hoạt động theo sự điều hành, chỉ đạo của chính quyền địa phương.

Hai là, dưới dạng một công ty tài chính địa phương, sau thời gian hoạt động nhất định có thể chuyển thành công ty cổ phần phát hành cổ phiếu rộng rãi ra công chúng. Các công ty đầu tư tài chính này có thể mở rộng lĩnh vực và hình thức đầu tư như góp vốn liên doanh, liên kết, mua cổ phần, trái phiếu của các công ty cổ phần khác.

Vai trò của quỹ đầu tư phát triển địa phương được thể hiện trên những điểm cơ bản dưới đây:

1. Đẩy mạnh đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội địa phương

1.1. *Quỹ đầu tư phát triển địa phương góp phần quan trọng vào việc thu hút nguồn vốn nhân rỗi*: để có thể thu hút được nguồn vốn nhân rỗi trong mọi tầng lớp dân cư và các nhà đầu tư trong và ngoài nước, việc phát hành trái phiếu chính quyền địa phương sẽ góp phần tăng thêm nguồn vốn nhằm đáp ứng vốn cho đầu tư vào những dự án, chương trình hạ tầng cơ sở, chương trình dự án phát triển kinh tế của địa phương. Đối với các nhà đầu tư có tổ chức như NHTM, công ty bảo hiểm... thì đây là danh mục đầu tư vừa có mức sinh lời cao, vừa đảm bảo an toàn lại dễ dàng hoán đổi trên thị trường thứ cấp. Vì thế, quỹ đầu tư phát triển địa phương, với chức năng đại diện chuyên môn cho chính quyền địa phương có khả năng thu hút

được mọi nguồn vốn nhân rỗi của tổ chức, cá nhân nhằm có đủ vốn để đầu tư cho các dự án phát triển cơ sở hạ tầng địa phương.

1.2. *Quỹ đầu tư phát triển địa phương góp phần đáp ứng nhu cầu vốn đầu tư hạ tầng cơ sở của địa phương*: trong điều kiện ngân sách hạn hẹp, việc vận dụng các phương thức tín dụng là một trong những giải pháp tối ưu của các chính quyền địa phương trong việc thực hiện đầu tư như việc phát hành trái phiếu chính quyền địa phương, tạo điều kiện cho khai thác các nguồn vốn phục vụ cho đầu tư các dự án hạ tầng kinh tế - xã hội với chi phí trả lãi thấp nhưng được sử dụng thời gian dài, phù hợp với điều kiện của các địa phương đầu tư cho các công trình mang lại hiệu quả kinh tế cũng như hiệu quả xã hội. Với chức năng, trách nhiệm của quỹ đầu tư phát triển địa phương, cho phép quỹ thực hiện việc huy động vốn, đẩy mạnh các hoạt động tìm kiếm đối tác hợp

* Học viện Ngân hàng

tác đầu tư nhằm đáp ứng cho các nhu cầu về vốn phục vụ việc xây dựng các dự án chương trình phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

1.3. Quỹ đầu tư tài chính địa phương góp phần thực hiện cân đối ngân sách địa phương: trong giai đoạn hiện nay ở nước ta, nền kinh tế còn gặp nhiều khó khăn, nguồn thu của NSNN cả Trung ương và địa phương đều rất khó khăn. Trong tình hình như vậy, việc phát hành trái phiếu chính quyền địa phương hoặc các hình thức vay khác sẽ đảm bảo cho chính quyền địa phương bớt gặp khó khăn hơn về vốn. Khi kinh tế phục hồi sẽ trả nợ cho các khoản vay đầu tư trước đó. Ưu điểm của việc huy động vốn thông qua phát hành trái phiếu như sau:

- Một lượng vốn lớn được huy động từ nhiều nguồn khác nhau như từ các tầng lớp dân cư, các doanh nghiệp, các định chế tài chính...

- Thông qua phát hành trái phiếu, các nguồn cung và cầu vốn gặp nhau trực tiếp nên làm giảm bớt các chi phí trung gian dẫn đến chi phí huy động vốn sẽ thấp hơn, tạo điều kiện cho việc nâng cao hiệu quả sử dụng vốn của các công trình đầu tư.

- Cân đối ngân sách địa phương bằng nguồn vốn vay qua phát hành trái phiếu địa phương góp phần tăng cường tính công khai, minh bạch trong quản lý tài chính của chính quyền địa phương. Sở dĩ có như vậy là vì khi phát hành trái phiếu của chính quyền địa phương đòi hỏi phải xây dựng được mức tin nhiệm nhất định, đồng thời phải có những tính toán cụ thể và công khai tiềm lực tài chính, khả năng trả nợ khi trái phiếu đến hạn nhằm đảm bảo mức độ tin nhiệm cao đối với các nhà đầu tư.

- Với tính chất của nguồn vốn trái phiếu, về thời gian thường là trung hạn và dài hạn nên đã tạo sự

ổn định cho ngân sách địa phương, đồng thời phù hợp với việc đầu tư cho các dự án hạ tầng kinh tế kỹ thuật của địa phương, tránh được những rủi ro khi sử dụng các nguồn vốn ngắn hạn khác.

Từ sự phân tích trên cho thấy, quỹ đầu tư phát triển địa phương có những ưu thế nhất định trong việc huy động nguồn lực tài chính bằng những phương thức huy động vốn linh hoạt, tạo điều kiện cho chính quyền địa phương huy động được số vốn đủ lớn từ các nhà đầu tư trong và ngoài nước nhằm phục vụ cho công tác đầu tư phát triển hạ tầng cơ sở của chính quyền địa phương. Đồng thời góp phần ổn định và cân đối ngân sách địa phương trong bối cảnh nguồn thu ngân sách địa phương còn rất hạn hẹp.

2. Tăng cường hợp tác quốc tế, quản lý, điều tiết kinh tế xã hội của chính quyền địa phương

2.1. Góp phần đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế-xã hội địa phương: trong giai đoạn hiện nay, đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế - xã hội địa phương là một trong những nhiệm vụ trọng yếu của các chính quyền địa phương nói riêng và cả nước nói chung. Với chức năng huy động vốn một cách linh hoạt từ nhiều nguồn khác nhau và đầu tư vốn cho các dự án, chương trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, Quỹ đầu tư phát triển địa phương đã trở thành tổ chức tài chính chủ yếu của chính quyền địa phương trong việc thực hiện các chương trình, chính sách đầu tư của địa phương. Từ nguồn vốn huy động được, chính quyền địa phương sẽ có điều kiện để tập trung đầu tư cho các dự án trọng điểm về phát triển cơ sở hạ tầng như các công trình giao thông, bệnh viện, trường học, các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh sản xuất các sản phẩm mũi

nhọn hoặc hỗ trợ tín dụng cho các chương trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế địa phương, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn, hỗ trợ chương trình xây dựng nông thôn mới...

1.2. Góp phần tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng kinh tế, quản lý và nâng cao hiệu quả sử dụng vốn: trên phương diện đại diện cho chính quyền địa phương về mặt chuyên môn, quỹ đầu tư phát triển địa phương được sự ủy nhiệm của chính quyền địa phương trong việc xúc tiến các hoạt động tìm kiếm, hợp tác, đàm phán với các đối tác đầu tư về phát triển cơ sở hạ tầng của địa phương. Trong quá trình hoạt động, quỹ đầu tư phát triển địa phương từng bước có quan hệ giao dịch, mở rộng các hoạt động tiếp cận các nguồn vốn đầu tư với các tổ chức tư nhân và các định chế tài chính trong và ngoài nước. Điều này, tạo thuận lợi trong việc mở rộng các hình thức hợp tác đầu tư quốc tế như hợp tác công tư về cơ sở hạ tầng; liên doanh, liên kết trong các dự án đầu tư theo phương thức BOT, BTO, BT; đàm phán, tiếp nhận các khoản tín dụng đầu tư cơ sở hạ tầng giữa chính quyền địa phương với các tổ chức tài chính và phi tài chính nước ngoài; hợp vốn để chia sẻ trách nhiệm với Trung ương trong lĩnh vực đầu tư phát triển hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội về các dự án trọng điểm của Trung ương tại địa phương. Đối với các địa phương, quỹ đầu tư phát triển địa phương đảm nhận chức năng doanh nghiệp quản lý kinh doanh vốn nhà nước cấp địa phương. Việc tập trung vào một đầu mối quản lý, kinh doanh vốn mang tính chuyên môn hóa sẽ góp phần giảm chi phí và nâng cao hiệu quả sử dụng vốn.

Từ sự phân tích trên cho thấy, quỹ đầu tư phát triển địa phương

(Xem tiếp trang 24)

mà ẩn chứa những hậu họa khôn lường của những bất ổn về chính trị, xã hội.

Hai là, trong công tác quản lý Quỹ BHYT thì công việc tính toán cân đối quỹ phải trở thành nhiệm vụ quan trọng hàng năm và do ngành BHXH đảm nhiệm. Bởi lẽ ngành BHXH là nơi thu thập, lưu trữ, phân tích toàn bộ nguồn dữ liệu hàng năm đối với hoạt động BHXH, BHYT của quốc gia. Thông qua việc phân tích số liệu thống kê, BHXH Việt Nam sẽ phản ánh một cách đầy đủ nhất và chính xác nhất về mức độ đúng đắn hay bất cập của chế độ, chính sách pháp luật BHYT hiện hành. Đồng thời với dữ liệu thống kê đã được cập nhật, BHXH Việt Nam có thể xem xét tính quy luật và dự báo tính toán cân đối quỹ BHYT trong tương lai với những kết quả đáng tin cậy hơn.

Ba là, việc tính toán cân đối quỹ cần phải đảm bảo tính chính xác cao; đáp ứng được yêu cầu xử lý tính toán dự báo thường xuyên khi có nhiều biến động về tình trạng kinh tế - xã hội, về chế độ, chính sách BHXH, BHYT và trong từng thời kỳ ngắn hạn và dài hạn, kể cả những biến động ngắn hạn từ 6 tháng đến 12 tháng. Cần chủ động trong việc tính toán dự báo cân đối quỹ và có hướng đề xuất kịp thời các giải pháp cân đối quỹ, đồng thời cần xây dựng mô hình tính toán cân đối Quỹ BHYT theo phương pháp riêng có của Việt Nam. Luôn luôn ưu tiên cho lựa chọn ứng dụng công nghệ thông tin trong việc sử dụng ngôn ngữ lập trình dễ hiểu, dễ sử dụng trong việc xây dựng mô hình tính toán cân đối Quỹ BHYT.

Tóm lại: vấn đề cân đối Quỹ BHYT luôn có vai trò quan trọng nhằm đảm bảo sự bền vững về

tài chính của Quỹ BHYT, góp phần bảo toàn và tăng trưởng quỹ BHYT. Vì vậy, trong thời gian tới song hành với quá trình nâng cao hiệu quả tạo lập nguồn thu và tăng cường quản lý chi Quỹ BHYT hiệu quả thì việc duy trì sự cân đối bền vững Quỹ BHYT sẽ luôn góp phần đảm bảo cho sự bền vững của chính sách BHYT - một trong những trụ cột trong hệ thống an sinh xã hội ở Việt Nam hiện nay.

Tài liệu tham khảo:

BHXH Việt Nam, 5/2015; *Bộ Y tế (2016), Báo cáo tổng kết công tác y tế năm 2015 và giai đoạn 2011-2015, một số nhiệm vụ chủ yếu năm 2016 và giai đoạn 2016-2020.*
Bảo hiểm xã hội Việt Nam và Viện nghiên cứu BHXH (2015), Đề án nghiên cứu mô hình cân đối quỹ BHXH, BHYT, BHTN ở Việt Nam.
Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2012), Đề án Chiến lược phát triển ngành BHXH Việt Nam đến năm 2020.
<http://tapchibaohiemxahoi.gov.vn/>.

Vai trò của quỹ đầu tư phát triển...

(Tiếp theo trang 21)

góp phần quan trọng vào việc tăng cường quan hệ hợp tác quốc tế về đầu tư cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội của địa phương. Đồng thời, góp phần vào việc quản lý, sử dụng hiệu quả vốn đầu tư của các dự án trọng điểm của chính quyền địa phương.

3. Góp phần phát triển thị trường tài chính nói chung và thị trường chứng khoán Việt Nam nói riêng

Cùng với sự phát triển nền kinh tế thị trường, là một định chế tài chính trung gian, quỹ đầu tư phát triển địa phương tận dụng những lợi thế chuyên môn tham gia trên thị trường tài chính, đặc biệt là thị trường giao dịch chứng khoán tập trung, cung cấp các dịch vụ tài chính, tạo điều kiện cho việc đa dạng hóa lĩnh vực ngành nghề kinh doanh. Cùng với việc huy động vốn thông qua

phát hành trái phiếu của chính quyền địa phương, quỹ đầu tư phát triển địa phương góp phần quan trọng vào việc phát triển thị trường tài chính nói chung và thị trường chứng khoán nói riêng. Cụ thể là:

- Việc phát hành trái phiếu của chính quyền địa phương sẽ cung cấp thêm một số lượng chứng khoán nhất định, góp phần tăng thêm chủng loại hàng hóa trên thị trường chứng khoán, tạo thêm mối quan hệ cung cầu về vốn cho thị trường tài chính nói chung và thị trường chứng khoán nói riêng, góp phần tăng thêm sự sôi động của thị trường chứng khoán Việt Nam.

- Việc phát hành trái phiếu của chính quyền địa phương do cung cấp thêm số lượng và chủng loại hàng hóa cho thị trường vốn nên đáp ứng được nhu cầu đa

dạng của các nhà đầu tư; mở rộng kênh huy động vốn, đa dạng hóa công cụ đầu tư, giúp cho việc lựa chọn công cụ đầu tư có hiệu quả của nhà đầu tư.

Từ sự phân tích trên cho thấy quỹ đầu tư phát triển địa phương góp phần quan trọng vào việc phát triển thị trường tài chính nói chung và thị trường chứng khoán nói riêng. Tạo điều kiện cho việc tăng thêm chủ thể đầu tư có tố chức chuyên nghiệp và tăng thêm nguồn lực tài chính cho các giao dịch của thị trường tài chính.

Tài liệu tham khảo:

Quỹ đầu tư phát triển địa phương - NXB Đại học kinh tế TP HCM
Nghị định 138/2007/NĐ-CP về tổ chức và hoạt động của quỹ đầu tư phát triển địa phương
www.Business.gov.vn
www.ddif.com.vn: quy định về quản lý tài chính của quỹ đầu tư phát triển địa phương.